

RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Milijonska defraudacija v Pragi.

Ropanje duhovnikov v klerikalni posojilnici sv. Vavla.

V Pragi na Češkem se je zgodil nečuven škandal. Razkrilo se je velikansko ropanje v klerikalni posojilnici sv. Vavla. Prvi sled, da so se zgodile defraudacije, se je dobil pred nekaj tedni, ko se je ustrelil prvi uradnik tega zavoda Orth. Takrat se je pokazalo, da je Orth defraudiral kakih 50.000 kron. Vsled tega se je začela revizija te klerikalne posojilnice, ki je popolnoma v duhovniških rokah in osrednji zavod klerikalne gospodarske organizacije na Češkem. Revizija je spravila take reči na dan, da je sodnija vmes posegla. V petek, dne 10. oktobra so bili aretirani predsednik in dejanski voditelj te posojilnice, prelat monsignor Drozd, prvi knjigovodja Kohout, drugi knjigovodja Herzig in v zastavljalnici, ki je bila združena s to posojilnico, nastavljeni cenilec Heber.

V klerikalni posojilnici sv. Vavla razkrile defraudacije so velikanske. Tacega škandala še ni bilo na Češkem. Doslej je izkazano, da je ukradenih blizu pet milijonov kron.

Vodstvo klerikalne posojilnice sv. Vavla je popolnoma v duhovniških rokah. Dejanski voditelj posojilnice, prelat Drozd, je eden poglavarjev česke klerikalne stranke. Že kakih 20 let je prirejal vsakovrstna romanja v Rim in mu je papež podelil red »Pro Ecclesia et Pontifice«. Ta kot uzor pobožnosti in katoliško-narodnega rodoljuba proslavljeni prelat je pa bil, kakor se je sedaj izkazalo, eden največjih razuzdancev in eden najbolj prekanjenih tatov našega stoletja.

Preiskava je dognala, da so se začele defraudacije v posojilnici sv. Vavla že pred 20. leti, ko je postal prelat Drozd voditelj tega zavoda. Drozd, ki je bil prej zelo zadolžen, si je v praški okolici sezidal dve vili, kjer je preživel sladke urice z lahkomiselnimi ženskami, zlasti z ženami raznih znanih klerikalcev. Ker je pri romanjih, ki jih je prirejal, nadlegoval vsako mlajšo žensko in se je zgodilo več škandalov, mu je nadškof pred kratkim prepovedal prirejevanje romanj.

Preiskava je dognala, da se je v posojilnici godilo pravo roparstvo. Vse je

kradlo. Kradli so duhovniški voditelji in odborniki in kradli so uradniki. Najbolj je pa kradel prelat Drozd. Češki listi prijavljajo senzacionalne posamičnosti. — »Národní Listy« poročajo, da pred duhovniki v tem zavodu ni bila varna nobena ženska in da so neko dekletce, ki je prišlo v posojilnico, duhovniki kar v uradu posilili. Pred posojilničnim poslopjem je bilo zbranih od ranega jutra na tisoče ljudi, ki so jokaje zahtevali svoj denar. Ti nesrečniki so največ delavci in vdove, ki so se dale po duhovniških pregovoriti, da so svoje prihranke naložili v tem zavodu. Ljudje so kar obupani in kolnejo duhovnike, da je groza. Vložne knjižice so jim bile odvzete, denarja pa niso dobili. Reklo se jim je, da izvedo čez 14 dni, če kaj dobe. Mesto je silno razburjeno.

Ko je bil prelat Drozd zaslišan, je rekel, da je popolnoma nedolžen in dostavil: »Bog in Mati Božja me bode ta rešila.« Uro pozneje pa je preiskovalni sodnik pri hišni preiskavi dognal, da je imel Drozd že vse pripravljeno, da bi pobegnil. Našel je namreč skrit kovčeg, v katerem je kanonik pripravil za beg potrebno obleko in pol milijona kron v posojilnici ukradenega denarja.

Prelat Drozd je imel konkubino, ki je živela kakor milijonarka, kateri je plačeval prelat ekvipažo in kupil vilo. Imel je pa tudi še več drugih razmerij, največ z omoženimi ženskami, s katerimi je napravil ogromne svote. Sestra prelatove konkubine je na prelatovo nakaznico šele pred nekaj dnevi dobila v posojilnici 30.000 K in je s tem denarjem in raznimi dragocenostmi pobegnila. Drozd neče povedati, kam je šla.

Čuje se, da bo aretovaných še več udeležnikov pri defraudaciji, ker se kaže, da se je v posojilnici etablirala prava tatinska družba. Vsi odborniki-duhovniki kakor tudi uradniki so živeli čez svoje razmere. O tem ni nobenega dvoma, da so uradniki kradli, ker so videli, da kradejo tudi duhovniški voditelji zavoda. Kako se je delalo, se vidi iz tega, da je nižji uradnik, ki je imel plače 3000 kron, imel konja za jahati in dve metresi, kateri je vzdrževal. Posojilnica ima nadškofa Skrbenskega za pokrovitelja. Merodajni praški duhovniki so že davno vedeli, kaj se godi v posojilnici, a so — molčali.

Zanimanje za politične zadeve je stopilo v ozadje. Vse je ogorčeno, in sicer proti duhovščini, ker so duhovniki lazili kar po hišah in nagovarjali ljudi, nalože svoj denar v tej klerikalni posojilnici.

jilnici. — Klerikalna stranka se zaveda, da je to strahovit udarec za klerikalizem, zlasti z ozirom na volitve na Moravskem.

Politični pregled.

Jellinek in Drozd.

Dunajski krščanski socialisti so defraudacijo Jellineka korenito izrabili v delnozborskem volilnem boju proti dunajskim liberalcem in socialistom. Knez Lichtenstein je govoril, da so vsi liberalci taki poštenjaki, kakršen je bil židovski liberallec Jellinek in dr. Weselsky je pobijal socialne demokrate s tem, da je na volilnih shodih dokazoval, da morejo le židje krasti in da so uprav židje vodje socialnih demokratov. Jellinek, so dejali pobožni krščanski socialci in klerikalci, je vzorec židovske falotske morale. Kdo so sovražniki cerkve in duhovnikov? so vpraševali. — Jellineki, liberalci, židje in socialisti! je bil odgovor raznih Bielohlavekov in Schneiderjev. Ali k nesreči je prišel takoj za židom Jellinekom katoliški prelat Drozd. Jellinek in Drozd sta docela enako velika in nesramna tata. Papeški komornik, bivši katehet, urednik klerikalnega lista »Čeča«, odbornik raznih klerikalnih društev, papeški hišni prelat, od kardinala Schönborna imenovani knezoškofijski notar, vitez papeške častne legije »pro ecclesia et pontifice« monsignor Drozd je med največjimi tatovi stoletja. Drozd sedi že v ječi in z njim njegova kuharica, kateri je prelat Drozd očetovsko podaril dve vili, saj je imel z njo otroke. Ta stari duhovniški Jellinek pa ni živel moralno rodbinsko življenje kakor mladi židovski Jellinek, ki je svojo ženo in rodbino ljubil. Drozd je imel poleg svoje kuharice še celo vrsto ljubic. Žid Jellinek je špekuliral z raznimi podjetji, duhovnik Drozd pa igral na borzi. V njegovi miznici so našli slike nagih vlačug in pariške specialitete à la Sigi Ernst, nad mizo pa je visela njegova slika v prelatskem ornatu, prepasan s svilenim rudečim pasom, ogrnjen s svilenim plaščem in z zlatim križem na debeli zlati verigi na prsih. Taka je morala klerikalnih Jellinkov! Krščanski socialisti in klerikalci so sedaj izgubili imenitno agitacijsko sredstvo, zato molče!

Gibanje v Macedoniji.

Iz Sofije poročajo: Ustaši so 9. t. m. blokirali Čumajo, vzeli Turkom tri tope požgali in porušili več turških vasij in zasedli Kresno. Iz Bolgarije uhajajo vedno nove ustaške tolpe v Macedonijo. Vlada je poklicala 2000 rezervistov pod orožje, da je pomnožila vojaški kordon na meji. Bolgari ob meji so za ustajo uneti, zato jih morajo krotiti domače čete. V Carigradu so zaprli okoli 500 tam bivajočih Macedoncev, ker so na sumu, da so hoteli velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču izročiti spomenico radi mace-

donskih razmer. Grška in rumunska vlada sta posredovali pri turški vladi, da bi se dovolile v Macedoniji potrebne reforme ter bi se s tem preprečila splošna ustaja. Turčija hoče zatreti ustajo s silo ter pošilja vedno več čet v nemirne kraje. Rusija in Francija sta tudi posredovali. Turška vlada pa se jima je pritožila, da bolgarska vlada skrivaj podpira macedonske agitatorje. Londonska „St. James Gazette“ slika položaj kot zelo resen. Ruski diplomaciji ne zaupajo baje niti na Dunaju, niti v Atenah, niti v Carigradu. Rusija želi baje, da se nemiri ne nehajo, preden se ruski vpliv na Balkanu docela ne utrdi. Turčija ima že 150.000 vojakov na Balkanu in je prepričana, da zatara nemire, dasi ruje proti njej 3000 agitatorjev.

V dobi štrajkov.

Hkratu so nastali veliki delavski štrajki na Francoskem, v Švici in v Ameriki. V Franciji štrajka že sedaj nad 70 tisoč rudokopov. Skoraj v vseh rudnikih je se ustavilo delo. V okraju Pas-de Calais je med 50.000 rudokopi prenehalo delati 47.600 delavcev. Štrajkujoči so dobro organizovani ter odstranjajo vse tuje delavce. Izšle so proklamacije, v katerih se pozivljajo tudi obrtni in poljedelski delavci, naj se štrajku pridružijo ter se apelira na vojaštvo, naj delavcev ne preganja, češ, celo polkovniki so se puntali proti ukazom, ki se niso strinjali z njih nazori. Štrajk se seveda širi. Doslej se ni prime-rilo še nikjer večjih nemirov in izgre-dov. Orožniki imajo službo neprestano. Morda se pridružijo štrajkujočim tudi železniški in tovarniški delavci. Po tovarnah imajo podjetniki že sedaj velike skrbi, ker jim v treh tednih zmanjka goriva. — V Ameriki je sklenilo 260 delavskih premogo-kopnih društev štrajkati. Zato primanjkuje že na mnogih krajih premoga. Primerili so se že izgredi in se je streljalo. V Genfu je sklenilo 224 zastopnikov delavcev za-četi takoj generalen štrajk. Tesarji, stavci, železničarji, tovarnarski delavci so veči-noma ustavili svoje delo. Podjetniki so mnogo delavcev odpustili. Nekaj jih je bilo izgnanih preko meje.

Domače in razne novice.

„Slovenčevi“ lažnivci pri delu!! — Ta „umazana gospoda“ je staknila kost, na kateri sedaj gloda kakor lačen pes na verigi. Pa so si zopet polomili svoje redke zobe, ker imajo lažnivci včasih smolo. Dr. Tavčar je pred kratkim v Rudolfovem zagovarjal pred porotno sodnijo nekega Fran-ceta Povha iz Srednje vasi pri Mirni Peči. Ravno tedaj zagovarjal je tudi znanega Fran-čiča. Ker nista imela denarja, podpisala sta zadolžnici, in sicer Povh za 600 K, Frančič pa za 1400 K. Obema pa se je povedalo, da pomenjati ti svoti le najvišja zneska, katera bi vtegnil ekspenzar, če bi se stvar ne dognala pri porotni razpravi, morebiti doseči. Obema je dr. Tavčar obljubil, da se izvrši točen obračun takoj, kadar bo kazenska zadeva vsako-kategorega izmed njiju rešena. Povh je bil oproščen, in ko je sodba pravomočna postala, napravil mu je dr. Tavčar končni obračun, po katerem dolžuje Povh vsega skupaj 160 gld. V tem znesku je obseženo zagovarjanje, in vse, kar je bilo pred zago-vorom potrebno. Povh je bil z računom za-dovoljen ter ga je ravno danes poplačal. Kdor pozna razmere, mora pripoznati, da račun ni pretiran. Prašajte klerikalca iz

Mirne, ki je nekomu rebra polomil, in ka-terega je dr. Šusteršič pred navadnim sena-tom v Novem mestu zagovarjal, prašajte tega moža, ki se sedaj nahaja v „hiši pokore“ okrož. sodišča novomeškega, koliko mu je Šusteršič računil za zagovor! — Frančič je podpisal zadolžnico za 1400 K. Povedalo pa se mu je tačas, da se bo vršil končni obračun, in da bode plačal samo tisto, kar bo ta račun izkazal. Radi zagovora odpeljal se je dr. Tavčar dne 2. septembra t. l. zvečer v Ru-dolfovo ter se povrnil v Ljubljano v nedeljo, dne 7. septembra. Izvzemši četrtka je imel vse te dni s Frančičem posla. Frančič je bil obsojen, zategadelj zadeva še ni pravo-močno rešena. Proti obsodbi se je vložila ob-širna ničnostna pritožba, in pripravil se je tudi materijal za obnovo kazenskega postop-panja. Radi tega bo moral dr. Tavčar še parkrat v Novo mesto. Vse to gre na račun prvotne zadolžnice, na ta račun bode šla tudi eventualna raz-prava na Dunaju! Da vsi ti koraki končno tudi 700 gld. lahko pogoltnejo, mora vsak objektivni odvetnik pripoznati. Dr. Tavčar poslal je „Slovencu“ popravek, in ta ga je priobčil. Sedaj so gospodje informirani; od slej naj so previdni. Če bode „Slovenec“ še kdaj pisal, da je dr. Tavčar za tri dni računil 1400 K — šla bodeta Rakovec in Lampe brez pardona pred porotnike. Pozor torej, nezakonček iz proštove hiše!

V kaj se vse vtika ljubljanski škof. Pred nekaj dnevi je »Slovenski Narod« priobčil notico pod naslovom »Huda kra-marica«, v kateri je bilo povedano, kako je bila kramarica na Sv. Petra cesti, Ma-rija Suhodobnik, aretovana in odpeljana v zapor, da je odsedela osemdnevni zapor, na kateri je bila obsojena v Novem mestu. Da se ne bo o tej ženi Bog ve kaj mi-slilo, povemo, da je bila obsojena zaradi žaljenja časti in sicer je bila kontumaci-rana, skrivala pa se je, ker je čakala re-šitve prošnje za pomiloščenje. Zanimivo je, da je naš škof Anton Bonaventura tudi v to zadevo vtaknil svoj prečastiti nos, v zadevo, ki ga čisto nič ne briga. Naš škof pa menda misli, da je postavljen tudi nad c. kr. sodišča. Ako kdo za-služi pomiloščenje ali ne, o tem imajo odločati samo postavljena oblastva, naš škof pa živi v veri, da ima on tudi pri pomiloščenjih kako besedo. Kakor smo že omenili, je obsojena kramarica vložila na cesarja prošnjo za pomiloščenje. Škof Anton Bonaventura je to prošnjo podpisal in priporočil. Prošnji se ni ugodilo. Morda je kaj vpli-valo to, da so v cesarjevi kabinetni pi-sarni škofovih prošenj za pomiloščenje precej siti, a tudi, če temu ni tako, je na vsak način skrajno neumestno, da se škof vtika v take zadeve. Kar se tiče žene same, je pa njena usoda taka, da je res usmiljenja vredna.

Zloraba spovednice. — »Prekliči«! — Tako je vpil dr. Šusteršič v raz-gnanem zasedanju deželnega zbora, ko je Hribar rekel, da duhovščina zlorablja spo-vednico. Takrat so ogorčeni duhovniki pošiljali proteste Hribarju in zaupnice dr. Šusteršiču. Zakaj? Ker je prvi povedal resnico, drugi pa resnico proglasil za laž. Neštetokrat je ta ali drug napreden list pisal o zlorabi spovednice, duhovščina pa to resnično dejstvo razvpije za laž in na-tolcevanje. Zopet imamo zabeležiti slu-čaj zlorabe spovednice. V Selecih nad Škofjo Loko župnikuje skrajno fana-

tični župnik Tomaž Rožnik, o katerega nevenljivih blamažah smo pisali pred nekaj tedni. K temu župniku je prišel na špoved mlad fant, ki je dosti pobožen, se ne meša v nobene stvari in ni vpisan v nobeno društvo. Gotovo tak fant nima posebnih grehov. Vendar je dobil pri spo-vedi pred Tomažem Rožnikom — »ta suho«. Fanta je bilo sram in je povedal, da je vzrok za »ta suho«, ker ni ho-tel obljubiti, da se vpiše v Ma-rijino družbo. Kaj je tedaj ta slučaj? Ali ni zloraba spovednice, če se koga ne odveže prispovedi zato, ker se noče vpisati v to ali ono družbo? Vsak razsoden člo-vek nam to potrdi. Prepričani pa smo, če bi hotel sprejeti »Narod« popravek, mu Rožnik telegrafično pošlje: Ni res, da sem zlorabil spovednico, ker nisem hotel dati odveze za to, ker ni hotel obljubiti dotični, da se vpiše v Marijino družbo, res pa je, da nikdar ne zlorabljam spo-vednice, če tudi hujskam oženjene žene proti njihovim zakonskim možem, če nago-varjam ljudi pri spovedi, naj ne hodijo k temu in onemu kupovat. Pribito: Duhov-ščina ne zlorablja spovednic, saj sam dr. Šusteršič pravi: »Lažete, prekličite!«

Preganjanci svetega pisma. — Slo-venski katoliški duhovniki so sicer že izdali obilo »špehov« in fabricirajo vsa-kovrstne molitvenike kar na debelo — ali ljudske izdaje sv. pisma nečejo in nečejo izdati. Ne vemo, če je duhov-nikom še prepovedano čitati sveto pismo — dejstvo pa je, da je našemu ljudstvu sv. pismo nepristopno in da je duhovnikov silno strah, da bi se ljudstvo s sv. pismom seznanilo. Kakšen je strah, je spoznati iz dejstva, da du-hovniki upravislovito preganjajo nekega kolporterja, ki z oblastve-nim dovoljenjem prodaja sloven-ski prevod sv. pisma nove zaveze. Ta prevod je po grškem izvirniku napravil veleodličen slovenski pisatelj, iz-dala pa ga je angleška biblijska družba, a duhovniki lažejo s prižnice, da je to pokvarjeno sv. pismo itd. itd. Ko bi bila ta izdaja pokvarjena, bi je ne ra-bili v mariborskem lemenatu. Vse vpitje prihaja le od tod, ker je duhovnike strah, da bi ljudje izvedeli, kaj je Kri-stus govoril, in po Kristusovih bese-dah začeli soditi besede in dejanja tistih ljudi, ki se izdajajo za njegove namest-nike. Omenjenega kolporterja so prega-njali duhovniki v Zagorju, v Št. Lambertu bi ga bili po duhovniku nahujskani kmetje skoro ubili, na Jesenicah pa je župnik Šinkovec s prižnice rjul, da kdor bere to sv. pismo, bo iz cerkve izobčen in da je čitanje tega sv. pisma tak greh, da ga more le papež odpraviti. Ščuval je ljudi k silovitosti in jih pozivljaj, naj kolporterja, ki ima oblastveno dovo-ljenje, naznanijo fajmoštru ali žandarjem, če se kje prikaže. To psovanje župnika Šinkovca kaže, koliko vzrokov morajo klerikalci imeti, da se boje Kristuso-vih besed. Prav zato pa svetujemo, naj ljudje le kupijo to knjižico in naj jo le marljivo čitajo.

Škandalozen — švindel. — Že nekaj let straši po Koroškem kot nemški klerikalec dunajski advokat dr. Pupovac. Ta mož je tako nesramen, da je poslal slo-venski občini Škofiče hektografran poziv, naj ga izvoli za častnega občana.

V tem pozivu sicer priznava dr. Pupovac, da ga v tej občini nihče ne pozna, da nima za občino nikakih zaslug, da pa pride morda kmalu v položaj občini kaj koristiti. To je že vrhunec nesramnosti. Obč. odbor, ki ima kaj časti v sebi, bi tako pismo vrgel pod klop. V Škoficah pa niso tako storili, ker je župnik Singer drugače ukazal. 7. t. m. je imel obč. odbor sejo in na dnevnem redu je bila volitev dveh častnih članov, bivšega župnika, vikarija Podgorca in — nemškega klerikalca dr. Pupovca z Dunaja. Ta predloga je zagovarjal župnik Singer, ki ni član obč. odbora in katerega so potem tudi od seje spodili. In kako je svoj predlog zagovarjal! Rekel je, da je vikarij Podgorec zaslužil častno občanstvo, ker je občini posodil 50 gld., nemški advokat dr. Pupovac pa da sicer nima nobenih zaslug za občino, a voli naj se ga, ker to želi in ker bo, če pride kdaj v drž. zbor, občini morda kaj koristil. Konec je bil, da so vsi trije predlaganci dobili častno občanstvo. Omenili smo ta škandal, ker dobro ilustruje slov. narodno politiko na Koroškem.

Sijajen shod na Črnem vrhu pri Idriji. Pri najslabšem vremenu vršil se je v nedeljo, 12. t. m. shod, ki je bil najsijajnejši in najuspešnejši, kar jih je narodna napredna stranka letos priredila. V občini, kjer pred malo leti skoraj glasú nismo imeli, spravila sta župnik in kaplan komaj dvajset glav skupaj, katere sta na shod prignala. Bilo je pri okrajnem glavarstvu prijavljenih sicer več govornikov, prišel pa je samo — dr. Tavčar. Drugi zbal so se prejkone vremena! Tem pri srčnejše bil je sprejet dr. Tavčar, ki je potem pri shodu, trajajočem skoraj dve uri, bil glavni govornik. Njegova izvajanja vzbujala so nepopisno navdušenje; klerikalci s svojim mladim kaplanom na čelu pa so bili poraženi, da se jim je kar videlo, kako se sramujejo. Naših udeležnikov je bilo okrog 400, samih vrlih, naprednih mož s Črnega vrha, Zadloga in Podgriža. Tudi nekaj čvrstih naših iz Colanas je počastilo. Z jedno besedo: bil je lep dan narodne napredne stranke.

Županska volitev v Celju. — Županom v Celju je izvoljen najstrastnejši hujskač proti Slovencem, trgovec Julij Rakusch, organizator in pokrovitelj vseh protislovenskih izgrediv, podžupanom pa zdravnik dr. Jesenko. Tako Rakusch kakor Jesenko nista samo po imenih nego tudi po rojstvu Slovenca, a že star pregovor pravi, da je poturica vedno hujši od Turka.

Morilci kaplana Mikliča so bili v soboto, dne 12. t. m. sojeni v Mariboru. Bili so to komaj 20letni kmečki fantje Franc Lepej, Matija Skabiš, Štefan Samastur in Janez Kosirnik. Kateri je zagnal kaplanu usodni kamen v glavo, se ni dalo dognati. Dobili so po eno in dve leti ječe.

Posojilnica v Marenbergu je bila pri zadnjem občnem zboru »Zaveze slovenskih posojilnic« s sedežem v Celju iz te zaveze izključena. Ta posojilnica je namreč angažirana pri ondotnem konsumu z uprav velikansko svoto, ki je že danes izgubljena. Kako brezvestno se dela pri teh duhovniških zavodih, se vidi prav v tem slučaju. »Zaveza« je silila na to, da bi se posojilnica sanirala, duhovniki, ki imajo posojilnico v rokah, pa se niso udali, nego hodili k dr. Šusteršiču učit se, kako bi to

žlindro prikrili in ljudi opeharili, samo da sebe obvarujejo vsakega plačila. Konec je bil, da je »Zaveza« to posojilnico izključila.

Požar v Trebnjem. — Pretečeni petek okrog 9. ure zvečer je začela goriti tovarna za parkete v Trebnjem. Tovarna je last g. Goljevška iz Gorice. Ogenj je bil jako velik in je tovarna z vsemi stroji do tal pogorela. Zgorelo je tudi kacic deset vaganov parket, ki so bile pripravljene, da se odpošljejo. Ostala je pa glavna zaloga in sušilnica za parkete. Na kak način je nastal ogenj, se še ne ve. Sreča je, da so se gasilna društva tako spretno lotila težkega svojega dela. Da ni bilo trebanjske požarne brambe takoj na lici mesta, bi bilo zgorelo še ostalo poslopje. Tudi požarni brambi iz Velike Loke in iz Mirne peči sta neumorno delovali in pomagali ogenj lokalizirati. Nekaj časa je pihala rahla sapa in tedaj je bila za Trebnje in za trebanjsko okolico nevarnost velika, a sapa je kmalu ponehala. Vsa čast gasilcem in Mirne peči, ki so tako hitro prišli na lice mesta, istotako gasilcem iz Velike Loke, osobito pa še trebanjskemu gasilnemu društvu, njega spretnemu vodstvu in neumorno delavnemu moštvu. Kakšen je bil ogenj in kako se je moralo delati, priča okolnost, da so si obžgali roke tisti, ki so držali konec cevi. Škode je 60.000 K.

Nesreča v tovarni na Jesenicah. — Pomožni delavec Jakob Šorli, doma iz Podmelca na Primorskem, je dne 2. t. m. pomagal pri prevažanju železne omare, težke okoli 1500 kg. iz vlivarne. Voziček, na katerem je ležalo težko breme, je izskočil iz tira in se nagnil, omara pa je padla na nesrečnega delavca. Ta se je hotel z naglim skokom rešiti, a je s čevljem obvisel na nekem klinu. Ponosrečenca so prepeljali v tovarniško bolnico, kjer pa je čez tri ure vsled hudih poškodb umrl.

Maščeval se je dne 5. t. m. delavec Jakob Kumer v gostilni Marije Mlekuž na Polju v radovljiškem okraju nad delavcem Antonom Jeršičem s tem, da mu je vrgel kozarec v glavo, a ga je le neznatno poškodoval. Potem je vzel iz žepa svoj nož in sunil z njim Jeršiča v desne prsi smrtnonevarno tako, da se je Jeršič zgrudil na tla. Kumra so zaprli. Izgovarja se, da se je nad Jeršičem maščeval vsled tega, ker ga je slednji pred dvema mesecema napadel.

Nezgoda na železnici. — V sredo zjutraj je na postaji v Lazah pri prepeljavanju padel sprevodnik Franc Mazi z vlaka in je prišel pod vlak. Levo nogo mu je nad členkom skoraj popolnoma odtrgalo, desno pa zmečkalo. Tudi na glavi je poškodovan. Prepeljali so ga v bolnico.

Ponesrečil je v torek popoldne v Vačah posestnik Janez Juvan. Vlačil je v gozdu z voli plohe. Naenkrat se je odtrgala veriga in plohe se je zavalil čez Juvana in ga na desni strani tako poškodoval, da so ga prepeljali v bolnico. Juvan je nameraval danes odpotovati v Ameriko.

Priporočljivo milo. Včeraj, 15. t. m. zjutraj so pripeljali v deželno bolnico 30 let starega gostilničarja Ivana Vrečkota iz Marije Gradca pri Laškem, ki je včeraj zjutraj, ko se je umival z nekim milom, naenkrat na obeh očeh oslepel.

Igla v srcu. Na Dunaju je umrl deček vsled neke otekline na boku. Padel je namreč pred poldrugim letom na ledu, in že takrat se mu je naredila na levem boku bula, katero so zdravniki odstranili. Toda čez nekaj časa se je bula iznova pokazala, in dasi so se zdravniki za dečka jako pobrigali, je vendar umrl. Pri seciranju so dobili zdravniki v srcu 3 cm dolgo in precej močno iglo; kako je prišla ta igla v srce, ni bilo možno dognati, a bržčas se je takrat, ko je deček na ledu padel, premaknila ter je dosegla srce, vsled česar je deček umrl.

Živa — pokopana. V Dolcedu pri Porto-Mauricio je našlo orožništvo 30 letno žensko, Rozo Orego, zaprto v hlevu, docela nago in poživinjeno, po vsem telesu polno oteklin in bul. Nesrečnico so imeli oče in bratje že 3 leta zaprto v hlevu, kjer se je živela z blatom. Roza je podedovala po materi veliko premoženje, oče in bratje pa ničesar. Zato so jo zaprli. 78 letnega starca in brate so zaprli.

Moška beseda katoliškega škofa. — Strahovita nesreča, ki je zadela Sicilijo, je obudila sočutje po vsem svetu in po vsi Italiji so hoteli nabirati milodarov. Vsak daruje kar more. Dal je kralj, dali so ministri, dale so občine, dali so bogataši in dali so siromaki, samo v Milanu se je na jeden dan zbralo 100.000 lir. Le največji bogataš na svetu, papež ni dal ne vinarja. To je bilo vzrok, da je kakor poroča »Volkszeitung« papež dne 4. t. m. dobil navadno brzjavko, ki je bila oddana v Chiasso: »Leonu XIII v Rimu. — Vzlic milijonskih dohodkov, ki Vam jih donša trajna epidemija Vaših jubilejev, je Vaša mrzlosrčnost napram nesreči, ki je zadela ubogo Sicilijo, obžalovanja vredna. — Škof Pavel Miraglio!«

Izstop iz jezuitskega reda. — Sin grofa Pavla Esterhazyja, ki se je udeležil madjarske revolucije leta 1848., grof Evgen Esterhazy je pred več leti vstopil v jezuitski red. Jezuitje so ga silili, naj od svoje rodbine zahteva, da mu izplača njega delež na premoženju. Izplačali so mu res 800.000 kron in ker je grof kot jezuit storil obljubo ubožnosti, je jezuitski red pobasal to svoto. Sedaj pa je grof Esterhazy izstopil iz jezuitskega reda in se odpovedal tudi duhovniškemu stanu. Zahteval je seveda, naj mu jezuitski red povrne omenjenih 800.000 K, a jezuitski general neče denarja nazaj dati, tako da je moral grof Esterhazy nastopiti sodno pot. Kakor se čuje, namerava grof prestopiti k drugi veri.

Vedno le „pristno“. Ne malokdaj izraža kdo pri nakupovanju željo, da bi dobil samo „pristno“ blago. Kaj pa je pravzaprav „pristno“? S tem označujemo „prvotno“, „prvo“ blago, ki je izdelano tako, kakor ga je hotel izumitelj. V današnjih dneh pa kaj radi „posnemajo“ novo, dobro stvar, ki ima kaj uspeha, ter prodajajo posnemek kot „prav tako dobrega“, časih celo kot „boljšega“. To se godi zlasti pri živilih, najsi je uprav tu najbolj važno, da se odjemalec ogiblje „nepristnim“ izdelkom. Ko se je pred več nego deset leti Kathreinerjeva-Kneippova sladna kava spričo ne navadnih svojih prednosti čudovito hitro udomačila v rodbinah, so se takoj pojavili posnemalci, da bi navadne pražene izdelke, ki so bili po zunanosti podobni pristnemu blagu, prodajali kot „enako dobre“ in tako kupčevali v svoj prid. Seveda ni trajalo slepenje nikoli dolgo, zakaj naše gospodinjice, ki so se dale enkrat ali dvakrat „pregovoriti“, da so poizkusile posnemek, so kaj hitro opazile veliko razliko v okusu. Ali če eden neha, začne zopet drugi, zato ravna vsaka gospodinja pametno, če ob nakupu sladne kave vselej pristavi: „Pa le pristno Kathreinerjevo“ v znanih Kathreinerjevih zavojih. Zakaj samo ta ima priljubljeni, prijetni okus, ki se močno bliža okusu zrnate kave, in samo ta izboljšuje kavo, ki je že prišla v vsakdanjo navado. Tudi je „pristna Kathreinerjeva kava“ priznana najboljši nadomestek za zrnato kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana. Kathreinerjeva kava je bila in je še zdaj pač najboljši, pristni izdelek, in še danes nedosežen v svojih vrlinah. Zanj res velja toli izpričano geslo: „Pravo je zdravo“.

Loterijske srečke.

Brno , 15. oktobra.	45, 29, 9, 64, 22.
Dunaj , 11. oktobra.	19, 83, 64, 57, 22.
Trst , 4. oktobra.	41, 70, 35, 31, 30.
Gradec , 11. oktobra.	24, 45, 76, 90, 21.
Praga , 8. oktobra.	41, 46, 10, 28, 75.
Lino , 4. oktobra.	49, 14, 44, 19, 52.

Tržne cene v Ljubljani.

	K	h		K	h
Goveje meso I. kg	130		pšenična 100 kg	27	50
" " II. "	110		" koruzna "	17	—
" " III. "	1		" ajdova "	29	50
Telečje " " "	150		Fizol, liter	—	20
Praščje m. sveže "	160		Grah, " "	—	40
" prek. "	2		Leča, " "	—	25
Koštrunovo meso "	1		Kaša, " "	—	20
Maslo " " "	250		Ričet, " "	—	—
Surovo maslo "	240		Pšenica . . 100 kg	16	50
Mast praščja. "	160		Rž. " " "	14	—
Slanina sveža "	160		Ječmen. " " "	14	—
" prek. " "	180		Oves " " "	14	—
Salo " " "	130		Ajda " " "	15	80
Jajce " " "	6		Proso, belo " "	16	—
Mleko, liter " "	—	18	" nav. " "	13	—
Smetana sladka lit.	—	80	Koruza. " "	14	20
kisla " "	—	80	Krompir " "	6	—
Med " " kg	120		Drva, trda. . m ³	8	20
Pišcanec " " "	120		" mehka. " "	5	60
Golob " " "	—	40	Seno " " 100 kg	7	60
Raca " " "	—	—	Slama " " "	7	—
Zajec " " "	—	—	Stelja " " "	—	—

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava

Povsod po Slovenskem
in še čez mejo razširja se od
dne do dne poraba prave in
najboljše

kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda
iz
I. jugoslov. tovarne za
kavine surogate
♦ v Ljubljani. ♦
Zahtevajte jo povsod!!

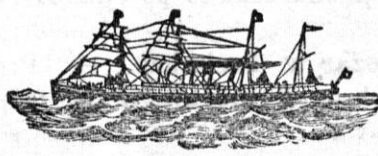
Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodil. — Naravnost brez
prekladanja v New York in v Philadel-
phijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava
na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (2073—7)

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača
bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s
tem uljudno na mojo firmo.

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste
velikanskih parnikov, ki vozijo

v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse raz-
rede prodaja ter daje pojasnila točno in
brezplačno (1228—21)

oblastveno potrjena

agentura Hamburg-Ameriške linije

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31

od južnega kolodvora takoj na desno

Trgovina in gostilna

skupaj ali pa tudi večja gostilna brez trgovine,
oziroma restavracija ali kantina **se išče v na-**
jem pod garancijo gotovih dohodkov od strani
najemodajalca, pa tudi eventuelno s kavcijo na-
jemojemalca.

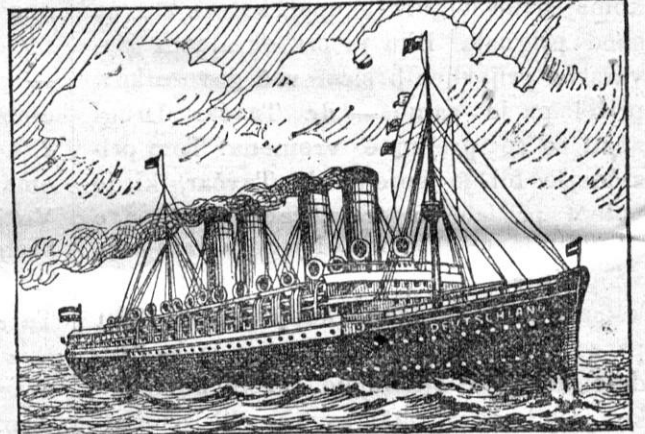
Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati
pod: „Garantirani dohodki“, poste
restante, Zagorje ob Savi, Kranjsko.

Slovenskim rojakom!

Zapuščajoč slovenske, ozi-
roma evropske meje, ni mi bilo
mogoče, posloviti se pri vseh
svojih znancih. Poslavljam se
torej tem potom od svojih ro-
jakov iz Planine pri Rakeku ter
kličem: (2450)

Živeli Planinski rojaki!

Matija Pogorelc
dné 6. oktobra 1902 na potu v
Združene države ameriške.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
16 milijonov kron. nad 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega
pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje
hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega
zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim
premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je
varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vla-
gajo v to hranilnico tudi sodišča denar malolet-
nih otrok in varovancev.**

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača
vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo
ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača
v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi
vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izpo-
sojenega kapitala. (13—23)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in
sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.